

מוביליות כלכלית-חברתית החברה החרדית

ניצה (קלינר) קסיר

מנכ"ל עמותות בת של קרן רש"י

קרן רש"י, בן שמן

29.7.2019

החברה החרדית אינה עשויה מקשה אחת

- **חסידיים** – קהילה סובבת סביב האדמו"ר
- **ליטאים** – קהילה סובבת סביב הישיבה וגדולי התורה הליטאיים
- **מזרחיים** – בני עדות המזרח שאימצו את אורחות חייהם של החרדים (בפרט של הליטאים)

פילוחים נוספים כמו:

- חוזרים בתשובה
- חוצניקים
- חרדים מודרניים

הפלגים השונים, ובפרט החסידי, מורכבים מתתי פלגים הנבדלים באורחות חייהם, בלבושם, במוסדותיהם, ולעיתים קיימים מתיחויות ביניהם

**"כשם שאין פרצופותיהן
דומין זה לזה כך אין
דעתן שוין זה לזה"**

(מדרש במדבר רבה, כ"א, ב')

- המצב הכלכלי-חברתי של החברה החרדית והמוביליות הכלכלית-חברתית מושפעים רבות ממאפייניה התרבותיים דתיים

נקודות בידול של החברה החרדית

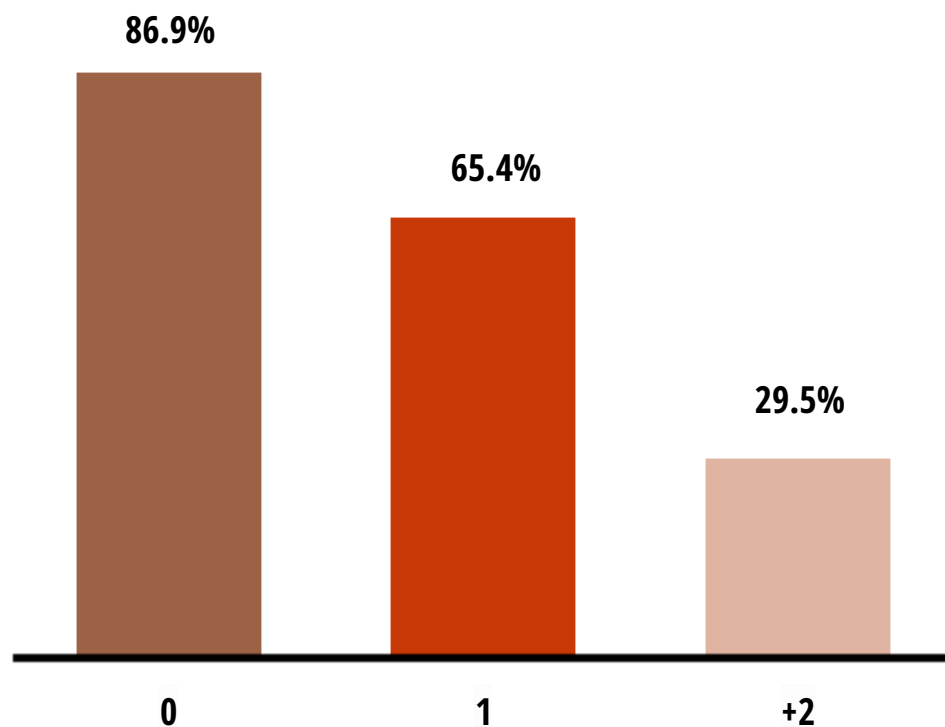
- בין המאפיינים, נקודות בידול שונות

מקור: ארגוב איל, 2019. "אתגר שילובם של גברים חרדים בשוק העבודה", המכללה לביטחון לאומי, עבודת גמר (בהנחיית ניצה קסיר).

תמונת מצב כלכלית-חברתית

שיעור העניים באוכלוסייה החרדית

לפי מספר המפרנסים*

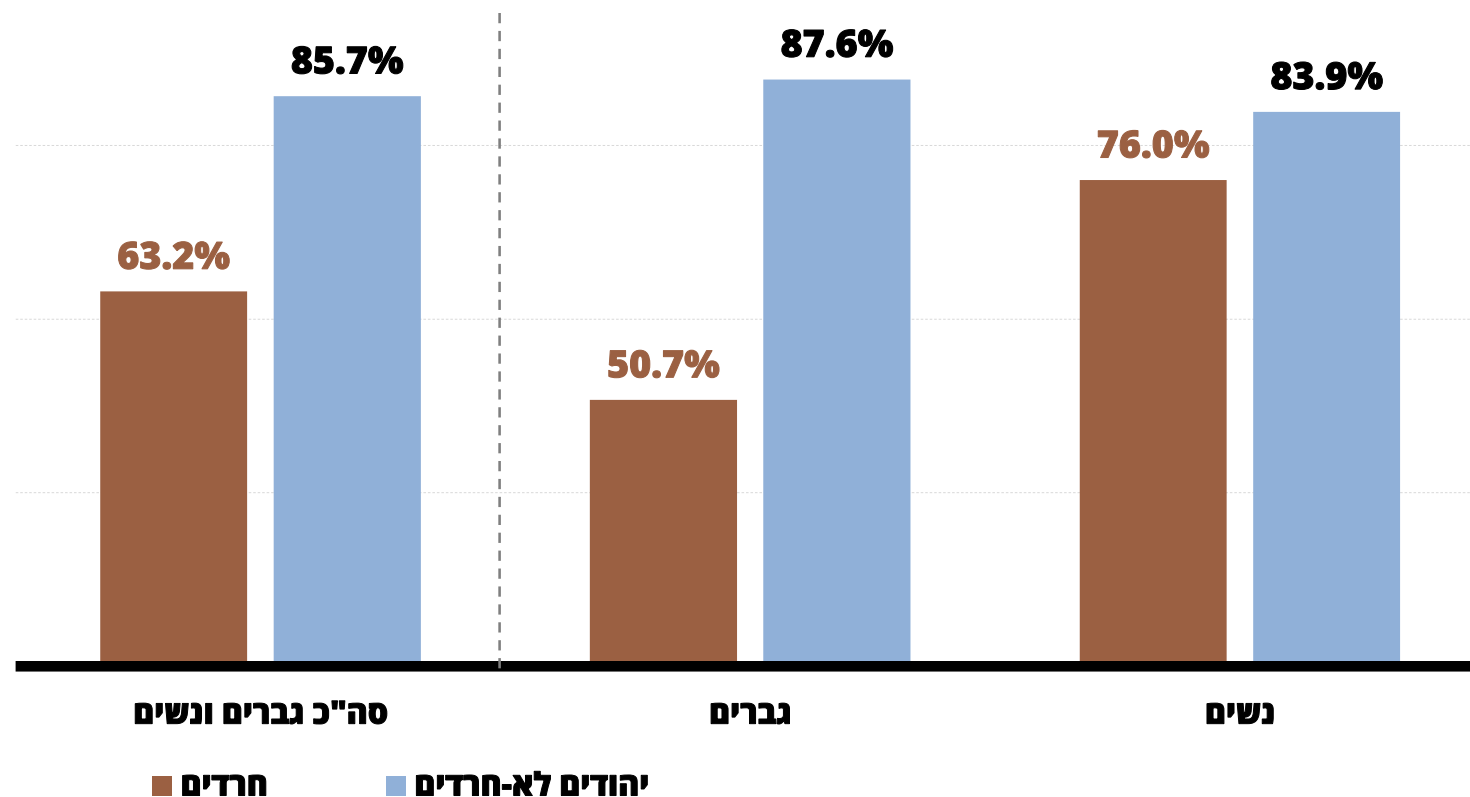
ההסתברות להימצא מתחת לקו העוני יורדת ככל שמספר המפרנסים גדל

(פלוג קרנית וניצה קסיר-קלינר**)

מקור: עיבודים לסקר הוצאות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2017. מבוסס על דוח המוסד לביטוח לאומי, 2017.
*משקי בית בהם המפרנס העיקרי בגיל העבודה העיקרי (25-64) **מתוך:** פלוג קרנית וניצה קסיר קלינר, "על עוני עבודה ומה שביניהם", רבעון לכללה.

שיעור תעסוקה

שיעור תעסוקה

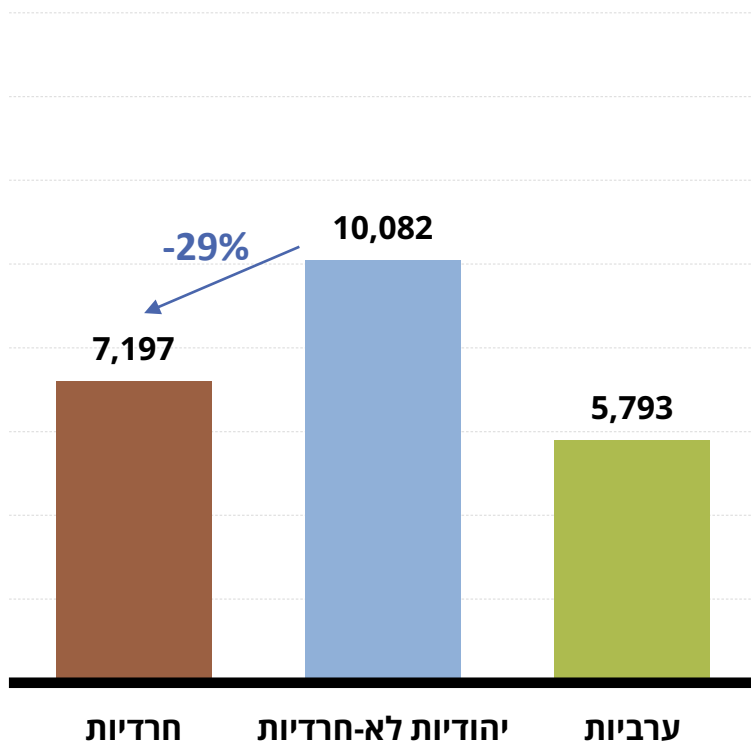

במשקי בית רבים
נשים הן המפרנסות
העיקריות

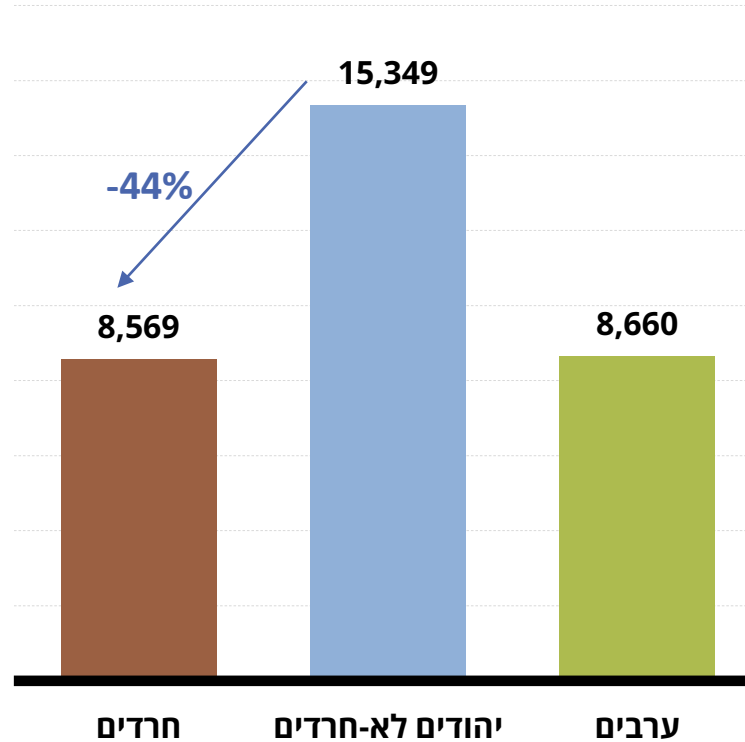
מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות החיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", נתוני סקר כ"א של הלמ"ס, 2018 (חרדים – לפי הגדרה עצמית. יהודים לא-חרדים – לפי הגדרת המועצה הלאומית לכלכלה).

שכר ממוצע (ברוטו) בש"ח, לפי מין, גילים 25-64

הכנסה מעבודה בקרב נשים, ש"ח

הכנסה מעבודה בקרב גברים, ש"ח

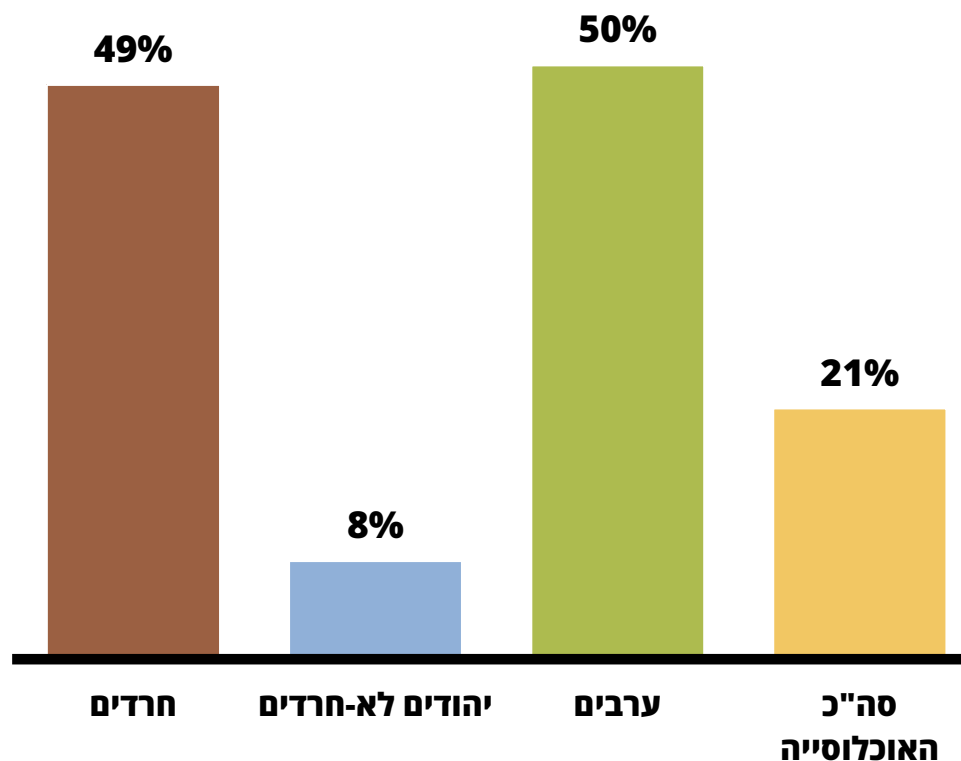

החרדים משולבים
פחות בתעסוקה
איכותית (הנמדדת לפי
מדד שכר)

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות החיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: סקר הוצאות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2017 (חרדים – לפי הגדרה עצמית).

שיעור העוני בחברה
החרדית, לפני
תשלומי ההעברה,
עומד על כ-60%

תחולת העוני של נפשות לפי ההגדרה הרשמית של הבטל"א

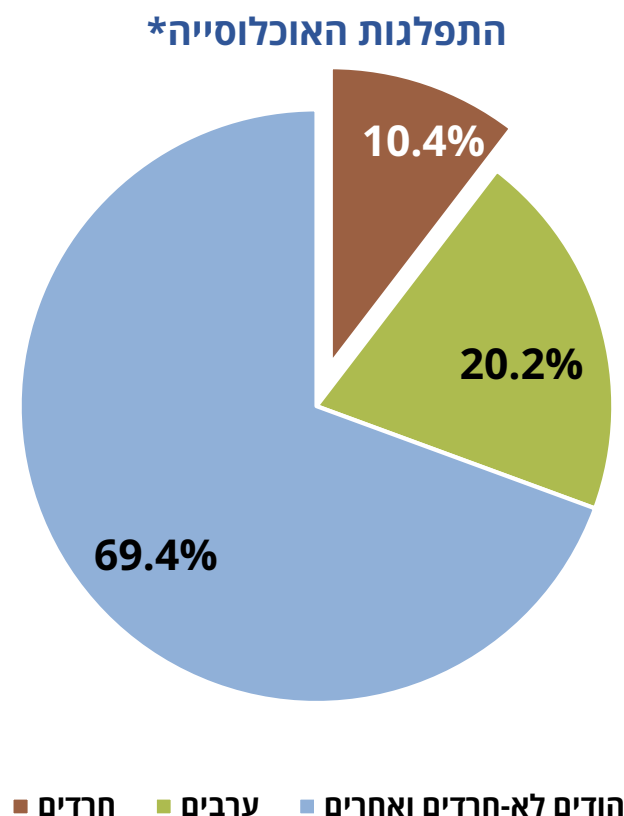
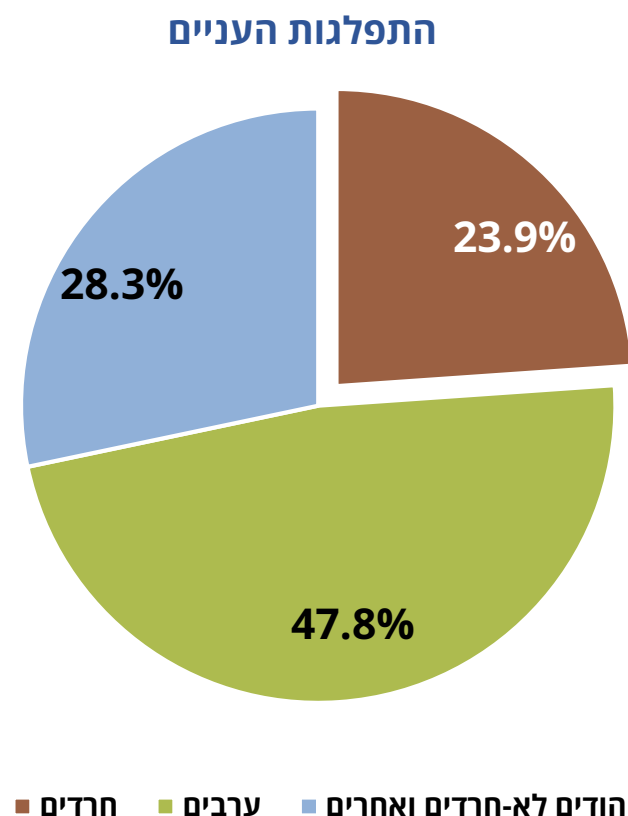
העוני בציבור החרדי הוא:

- עמוק (עוצמת עוני גבוהה)
- מתמשך

תמונה קודרת של ממדי עוני
בחברה החרדית

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ואסף צחור-שי, 2017. "על תרבות ועוני בחברה החרדית – היבטים שונים של עוני בחברה החרדית". (עדכון ל-2017). עיבוד לנתוני סקר הוצאות משק הבית של הלמ"ס, 2017. (חרדים – לפי הגדרה עצמית).

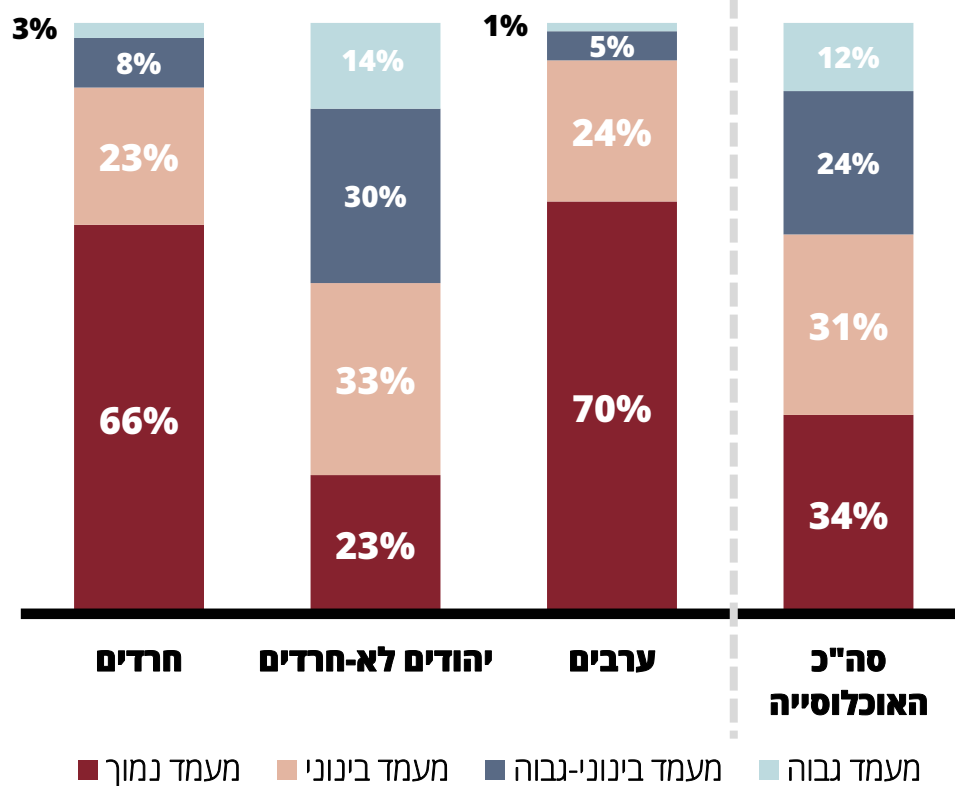
שיעור קבוצות האוכלוסייה בישראל, והתפלגות העניים לפי קבוצות אוכלוסייה (לפי סקר הוצאות משקי הבית), אחוזים, שנת 2017

מקור: עיבודים לסקר הוצאות משק הבית של הלמ"ס, 2017 (חרדים – לפי הגדרה עצמית). יהודים לא-חרדים – מי שאינו חרדי או ערבי.
* לפי תחזית הלמ"ס של חליחל שיעור החרדים גבוה יותר, ונע בין 11% ל-12%, ושיעור הערבים עומד על כ-21%.

התפלגות המעמדות הכלכליים (לפי רמות הכנסה), נפשות

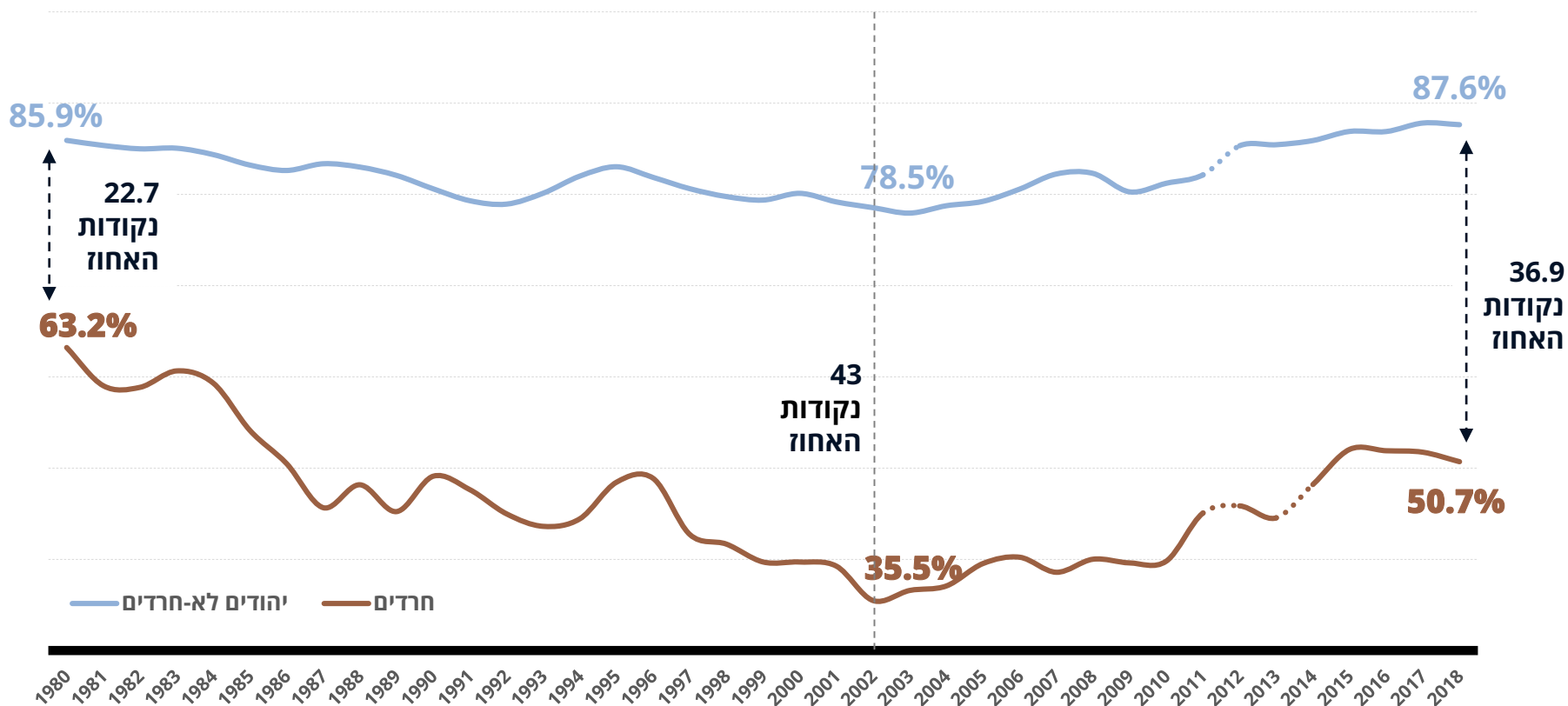
- מעמד נמוך: משקי הבית שהכנסתם נמוכה מ-75% מההכנסה החציונית (לנפש סטנדרטית)
- מעמד בינוני: משקי הבית שהכנסתם גבוהה מ-75% מההכנסה החציונית ונמוכה מ-125% (לנפש סטנדרטית)
- מעמד בינוני-גבוה: משקי הבית שהכנסתם גבוהה מ-125% מההכנסה החציונית ונמוכה מ-200% (לנפש סטנדרטית)
- מעמד גבוה: משקי הבית שהכנסתם גבוהה מ-200% מההכנסה החציונית (לנפש סטנדרטית)

מקור: ניצה (קלינר) קסיר, 2018. "מיהו עני? חובות בחברה החרדית – היבטים שונים של עוני ודרכי התנהלות פיננסית בקרב הציבור החרדי", רשות האכיפה והגבייה. (עדכון נתונים ל-2017). עיבודים לסקר הוצאות משק הבית לשנת 2017 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. החלוקה למעמדות מתייחסת למשקי בית שבהם ראש משק הבית מעל גיל 25. (חרדים – לפי הגדרה עצמית).

מגמות על פני זמן

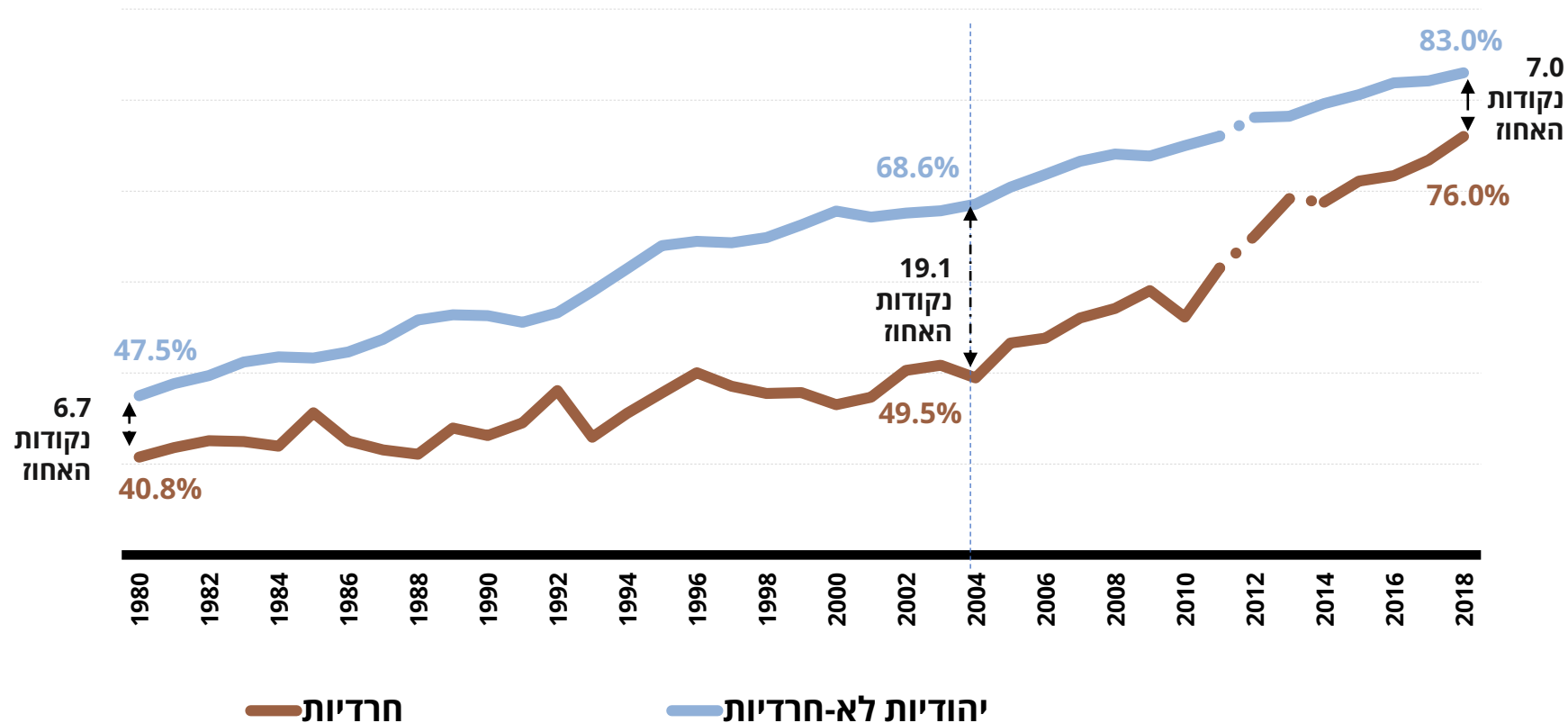
שיעור תעסוקת גברים

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי" המכון החרדי למחקרי מדיניות. **נתונים:** עיבודים לסקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 1980–2018. עד שנת 2014 זיהוי האוכלוסייה החרדית מבוסס על הנדסה בית הספר האחרון, משנה זו הוא מבוסס על הנדסה עצמית. גילי עבודה עיקריים (25–64).

שיעור תעסוקה נשים

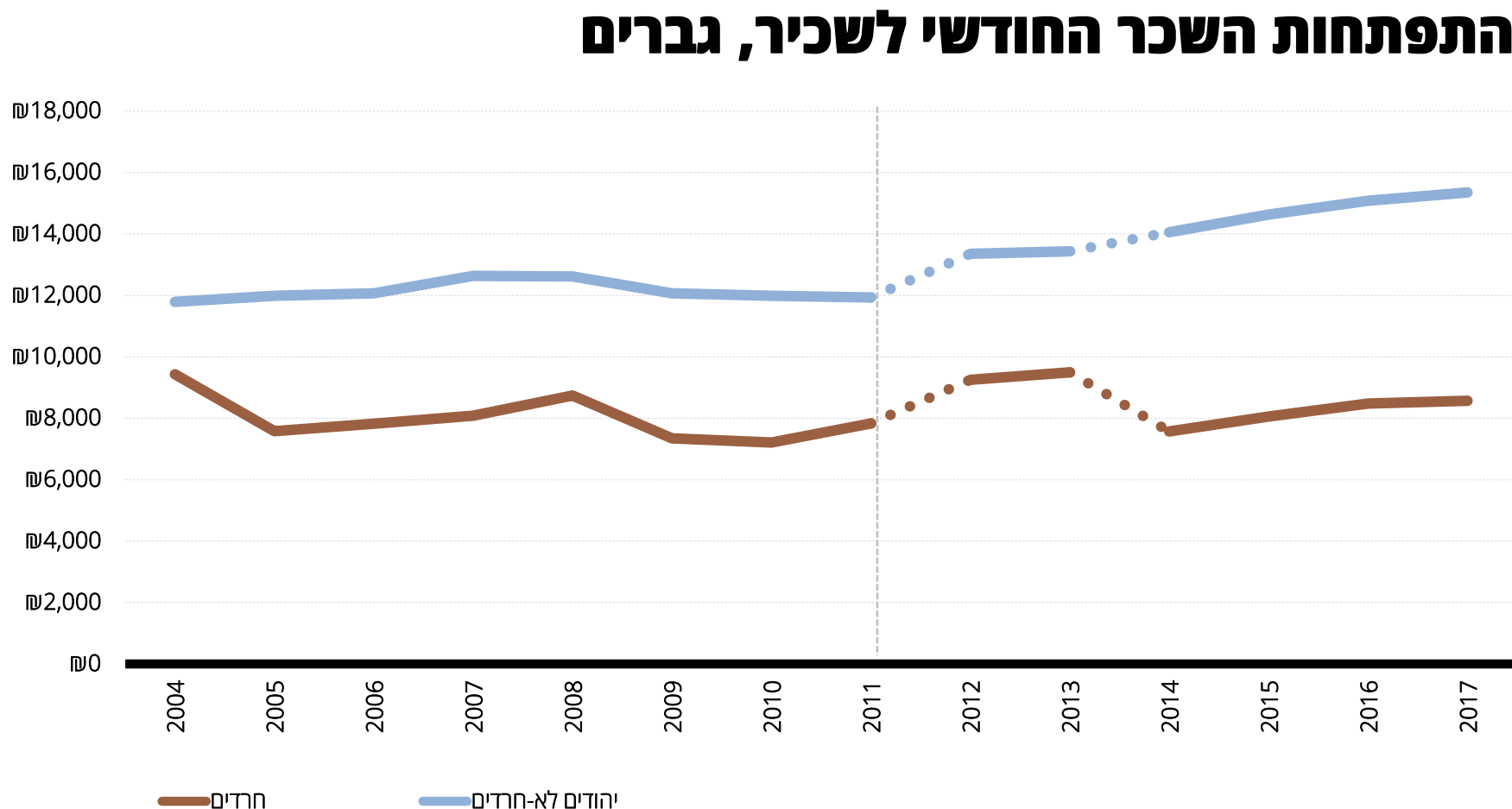
שיעור תעסוקה נשים

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי" המכון החרדי למחקרי מדיניות. נתונים: עיבודים לסקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 1980–2018. עד שנת 2014 זיהוי האוכלוסייה החרדית מבוסס על הגדרה בית הספר האחרון, משנה זו הוא מבוסס על הגדרה עצמית. גילי עבודה עיקריים (25–64).

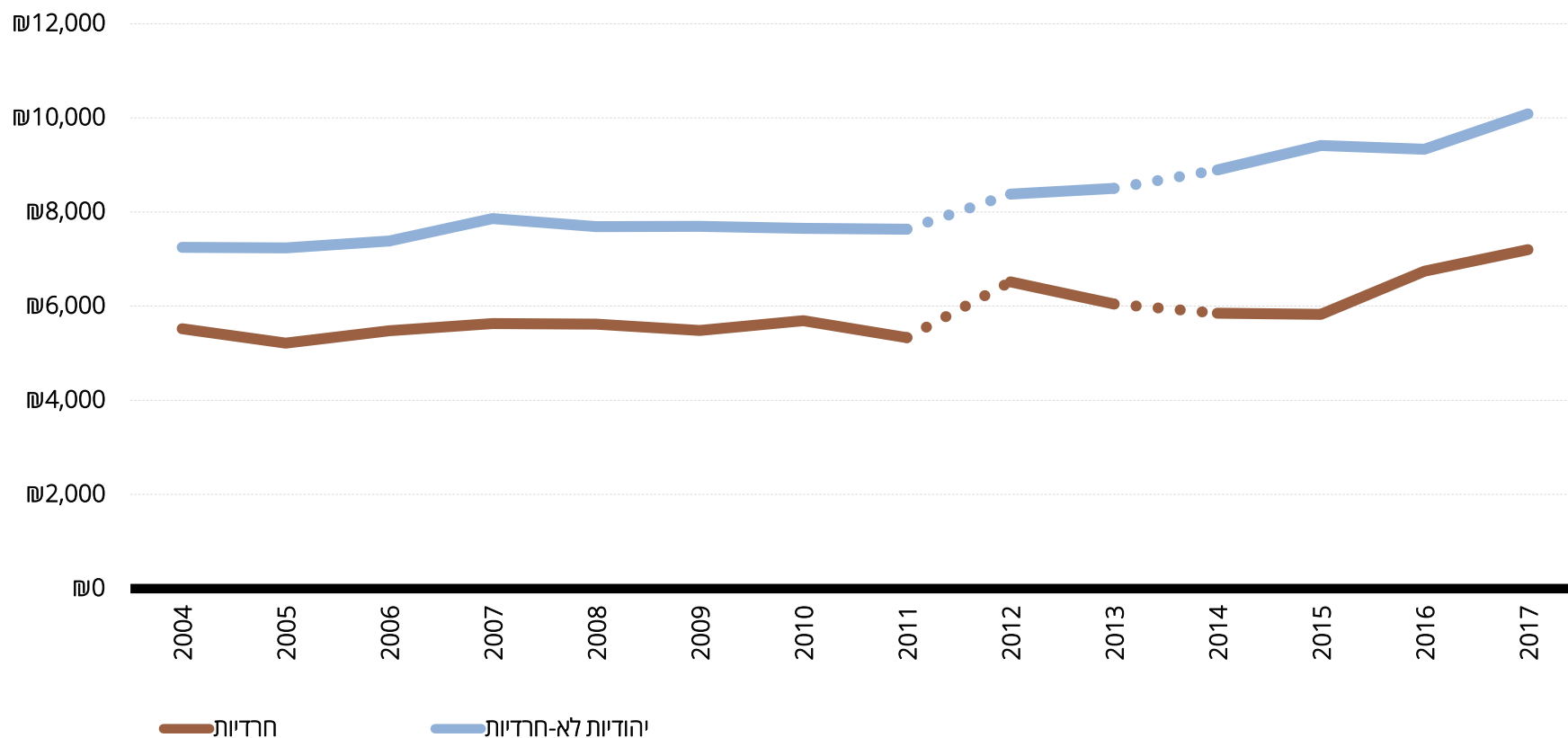
שכר חודשי לשכיר גברים

החל משנת 2011, עליית שכר מועסקים יהודים לא-חרדים אין מגמה של ממש בשכר של חרדים

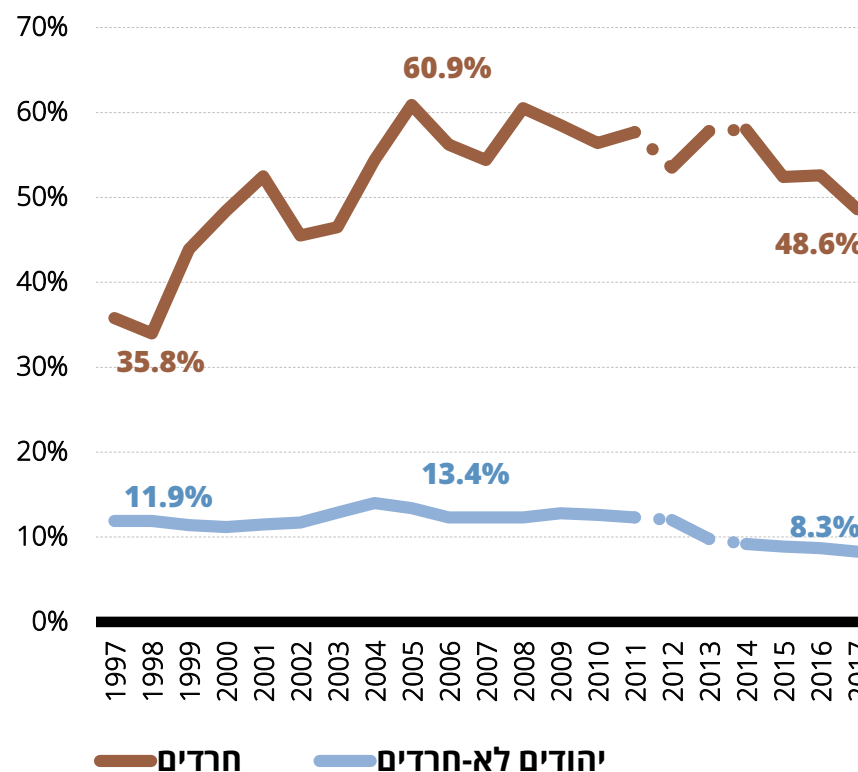
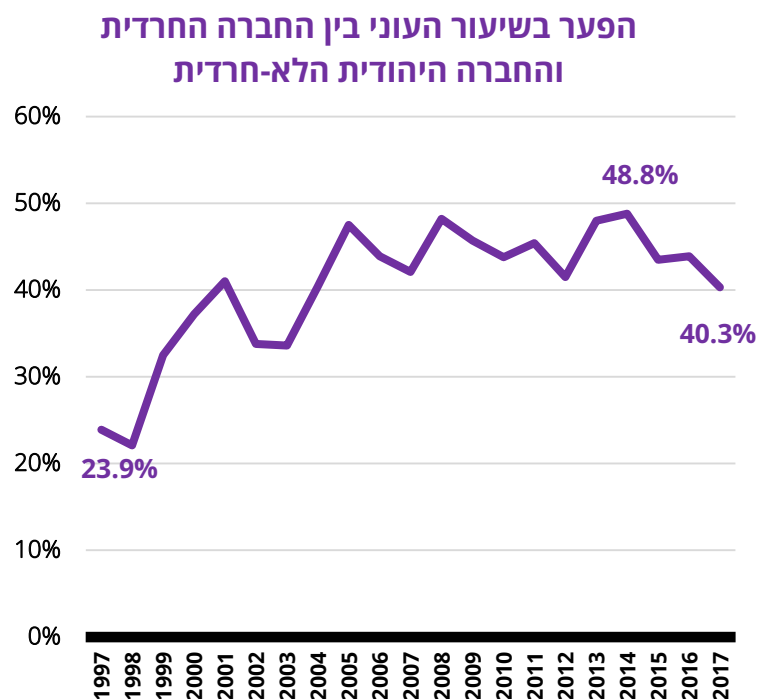
מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", המכון החרדי למחקרי מדיניות. **נתונים:** עיבודים לסקרי הוצאות והכנסות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2004–2017. זיהוי האוכלוסייה החרדית עד שנת 2014 מבוסס על הגדרת בית ספר האחרון. החל משנה זו הזיהוי מבוסס על הגדרה עצמית. שכר – הכנסה ממוצעת מעבודה, מחירי 2017. גילי 25–64.

התפתחות השכר החודשי לשכיר, נשים

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", המכון החרדי למחקרי מדיניות. **נתונים:** עיבודים לסקרי הוצאות והכנסות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2004–2017. זיהוי האוכלוסייה החרדית עד שנת 2014 מבוסס על הגדרת בית ספר האחרון. החל משנה זו זיהוי מבוסס על הגדרה עצמית. שכר – הכנסה ממוצעת מעבודה, מחירי 2017. גילי 25–64.

תחולת העוני לפי קבוצות אוכלוסייה, אחוזים, שנים 1997-2017

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות החיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", המכון החרדי למחקרי מדיניות. עיבודים לסקר הכנסות (עד 2011) וסקר הוצאות משק הבית (מ-2012) של הלמ"ס, 1997-2017. עד שנת 2014 זיהוי האוכלוסייה החרדית מבוסס על הגדרת בית הספר האחרון. החל משנה זו זיהוי אוכלוסיות מבוסס על הגדרה עצמית.

השתלבות בשוק העבודה – חצי הכוס הריקה

שיעור התעסוקה של הגברים החרדים, העומד על 50.7%:

- נמוך משמעותית בהשוואה לעבר – כ-63% בשנת 1980
- נמוך בהשוואה לשיעור בקרב חרדים בקהילות בחו"ל
- רחוק מהיעד הממשלתי שהוצב לשנת 2020 – 63%
- נמוך מהשיעור בקרב גברים יהודים לא חרדים – 87.6%
- בשנים האחרונות התהפכה המגמה ונרשמת ירידה [מתמשכת] בשיעור התעסוקה

שנה	חרדים	יהודים לא-חרדים	הפער בשיעורי התעסוקה
2015	52.0% ↓	86.9% ↑	34.9 נקודות האחוז ↑
2018	50.7% ↓	87.6% ↑	36.9 נקודות האחוז ↑

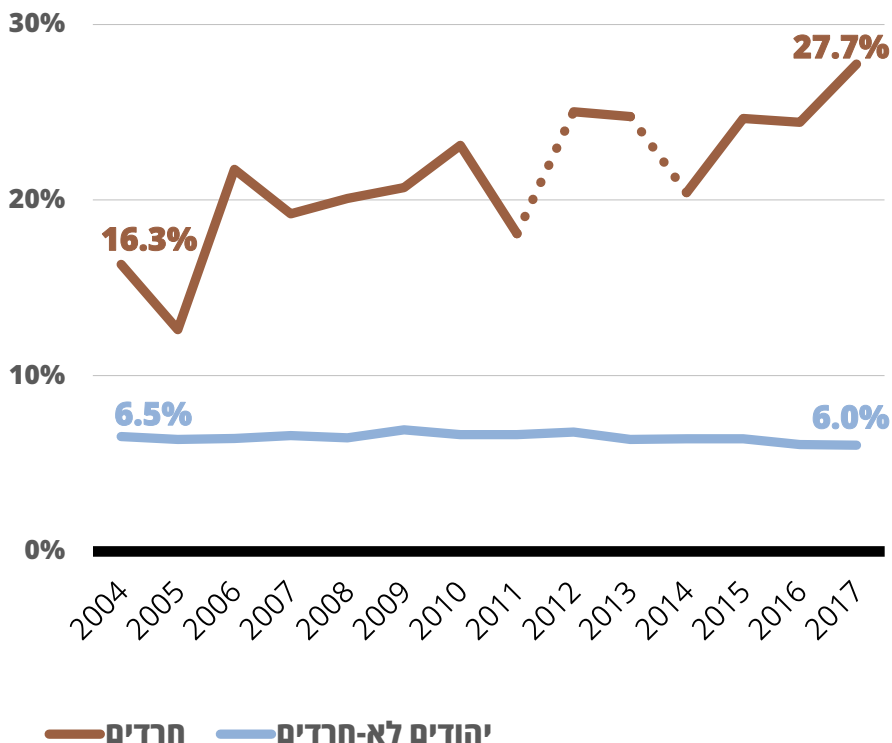
שיעור הגברים המועסקים במשרה חלקית

■ יתרון:

- אפשרות שילוב עבודה עם לימוד בישיבה

■ השלכות:

- התמקדות בשוק עבודה משני
- יכולת ההשתכרות מוגבלת

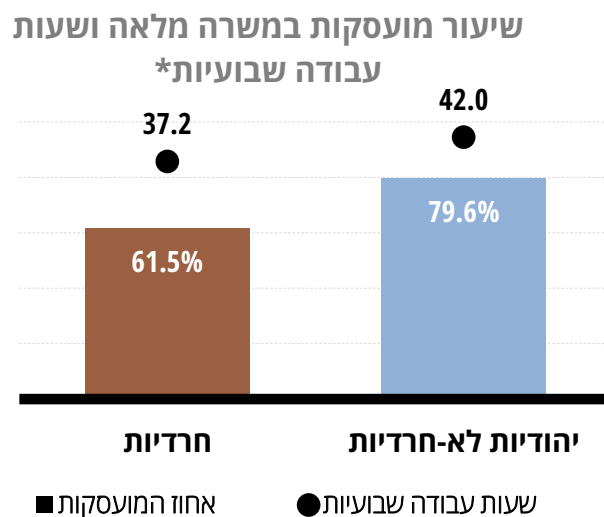

הגידול בשיעור
התעסוקה של גברים
חרדים לוה בגידול
בשיעור התעסוקה
במשרה חלקית

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: עיבודים לנתוני סכ"א של הלמ"ס, 2017–2004 (חרדים – לפי הגדרה עצמית, לפני 2014 – לפי הגדרת בית הספר האחרון). גילי העבודה העיקריים.

תעסוקה איכותית נשים

- השכר החודשי נמוך
- עובדות פחות שעות*

- שיעור המועסקות במשרה חלקית שלא מרצון גבוה*
- שיעור גבוה מדווחות על הפרת זכויות בעבודה**

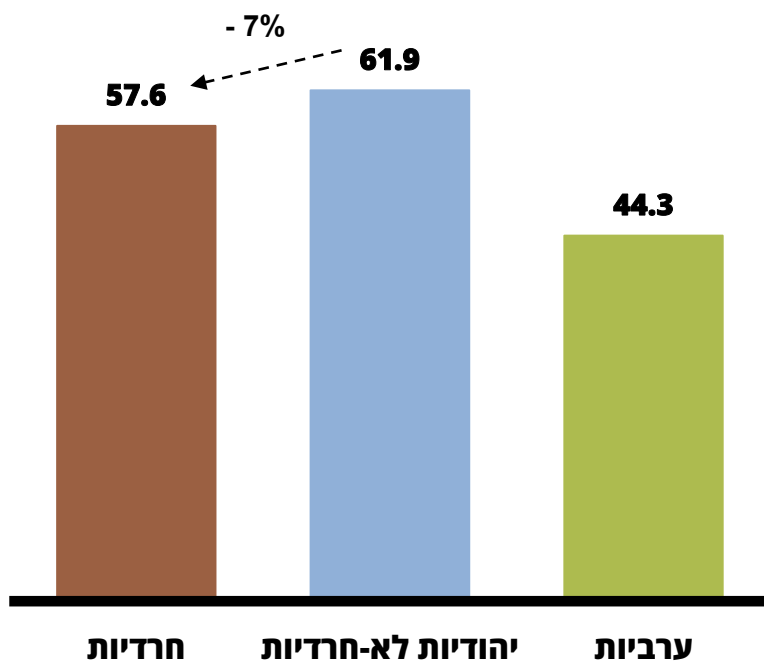
שיעור התעסוקה של הנשים החרדיות גבוה שיעור המועסקות בתעסוקה איכותית נמוך יותר

גיוון חלקי של תחומי תעסוקה

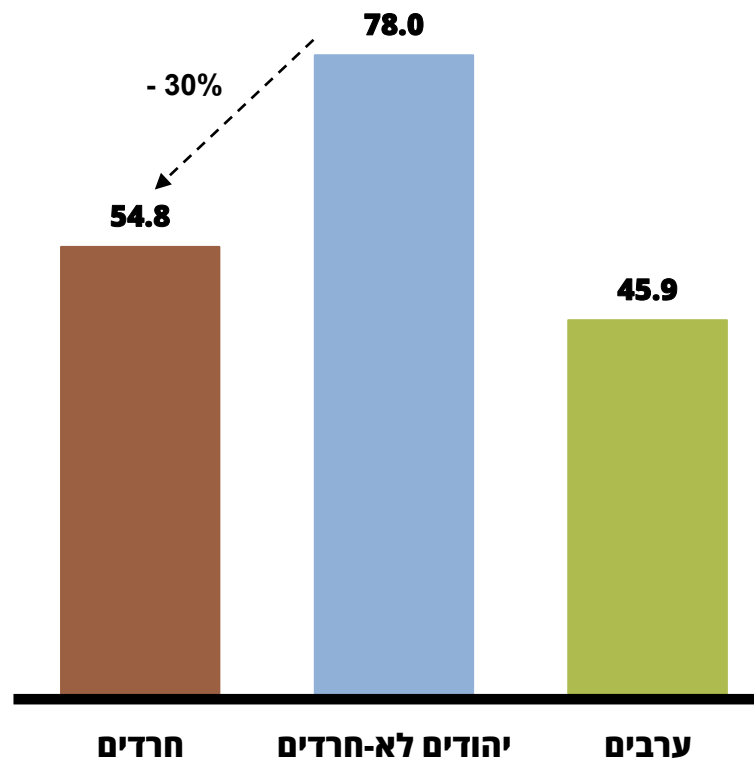
מקור:** ניצה (קלינר) קסיר, שלומית שהינו-קסלר ואסף צחור-שי, "בין בחירה לאין ברירה – מה משפיע על היקף שעות העבודה של נשים חרדיות", משפט חברה ותרבות א (המשפט והחרדים בישראל), בעריכת חיים זיכרמן ויורם מרגליות, 2018. (עדכון ל-2017). *מקור:** ניצה (קלינר) קסיר ואסף צחור-שי, "על עובדים מאוגדים, חרדים ומה שביניהם", המכון החרדי למחקרי מדיניות, 2016; **נתונים לתרשים:** סכ"א 2017, למ"ס. גילי 25-64.

שכר לשעת עבודה

שכר לשעת עבודה לשכיר, אישה, ש"ח

שכר לשעת עבודה לשכיר, גברים, ש"ח

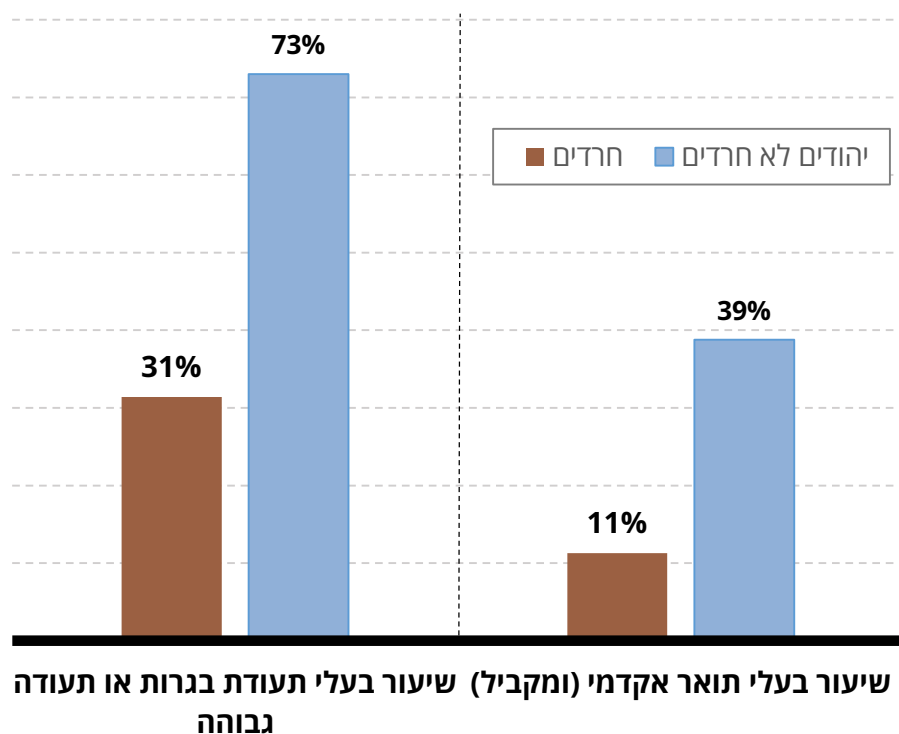
מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", המכון החרדי למחקרי מדיניות.
עיבודים: סקר הוצאות משק הבית, 2017, הלמ"ס. נתונים לגילי העבודה העיקריים - 25-64. חרדי - לפי הגדרה עצמית. שכר ברוטו. שכר לשכיר- מעבודה שכירה בלבד.

השכלה

השכלה גברים חרדים

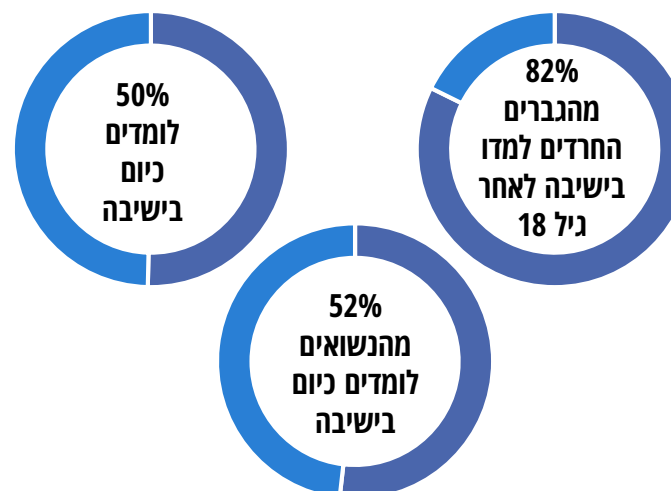
מאפייני ההשכלה - אתוס 'לימוד התורה'

תעודת בגרות ולימודים אקדמיים

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", המכון החרדי למחקרי מדיניות. עיבוד לסכ"א, 2017, למ"ס.

- מערכת חינוך נפרדת הממוקדת בלימוד קודש תוך מיעוט לימודי חול החשובים להשתלבות עתידית בכלכלה
- לימודים בישיבה עד גיל מבוגר יחסית

"לא ימוש ספר
התורה הזה מפניך
וקגית בו יומם
ולילה..."

(יהושע, א', ח')

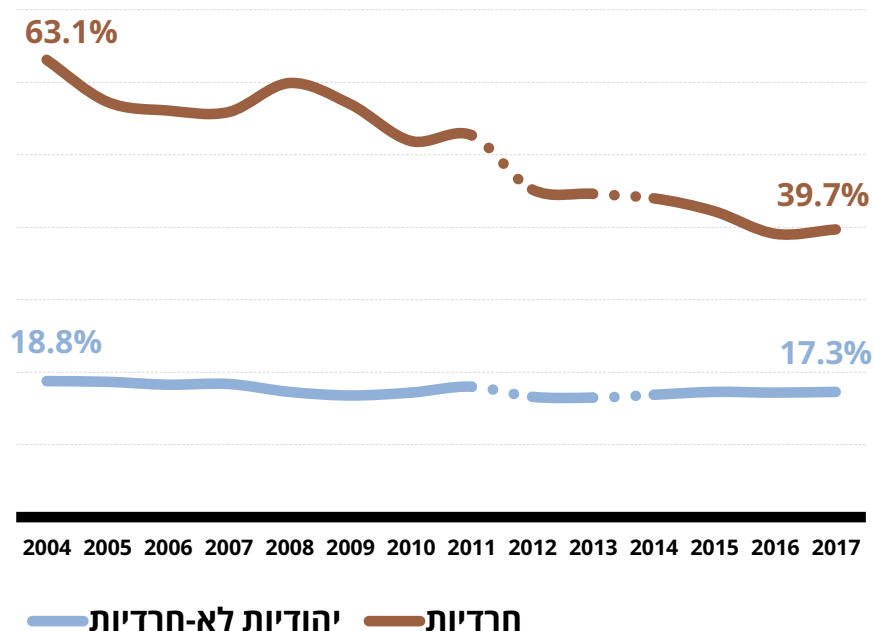
ההשכלה

ותעסוקה בחינוך

הסמינר למורות חלק
מהביוגרפיה החינוכית-
תעסוקתית של האישה
החרדית

שיעור המועסקות בחינוך

• תיכון

- לימודי חול ברמה ובהיקף פחותים בהשוואה לחברה הכללית

• ההכשרה לתעסוקה מתמקדת בסמינר

- הסתייגות מאקדמיה
- הסמינרים כגוף מחנך לצד הכשרתם לשוק העבודה

• דגש על תחום ההוראה, מאפשר:

- להישאר במסגרת החברה החרדית
- להימנע מחברת גברים
- שעות עבודה שמותאמות לטיפול בבית
- יישום החשיבות שהוענקה בחברה לחינוך הילדים

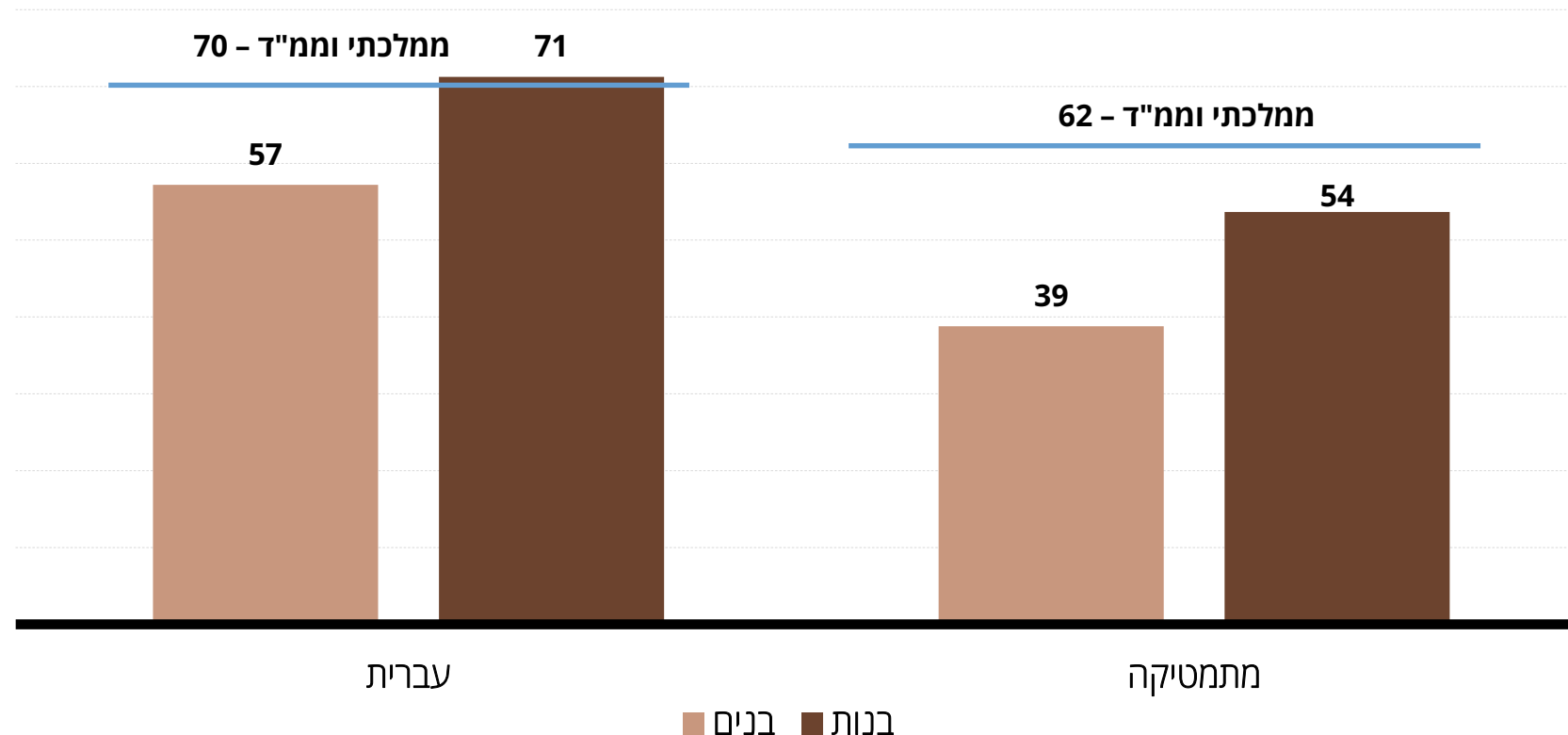
• בשנים האחרונות הורחבו המסלולים

בסמינרים - נדרש שדרוג רמת ההכשרה

מקור: ניצה (קלינר) קסיר, 2019. עיבודים לסכ"א, למ"ס, 2003–2017. עד שנת 2014 זיהוי האוכלוסייה החרדית מבוסס על הגדרה בית הספר האחרון, משנה זו הוא מבוסס על הגדרה עצמית. גילי עבודה עיקריים (25–64).

הישגים במבחני המיצ"ב

ציוני מבחני המיצ"ב בפיקוח החרדי במשרד החינוך, לפי מגדר

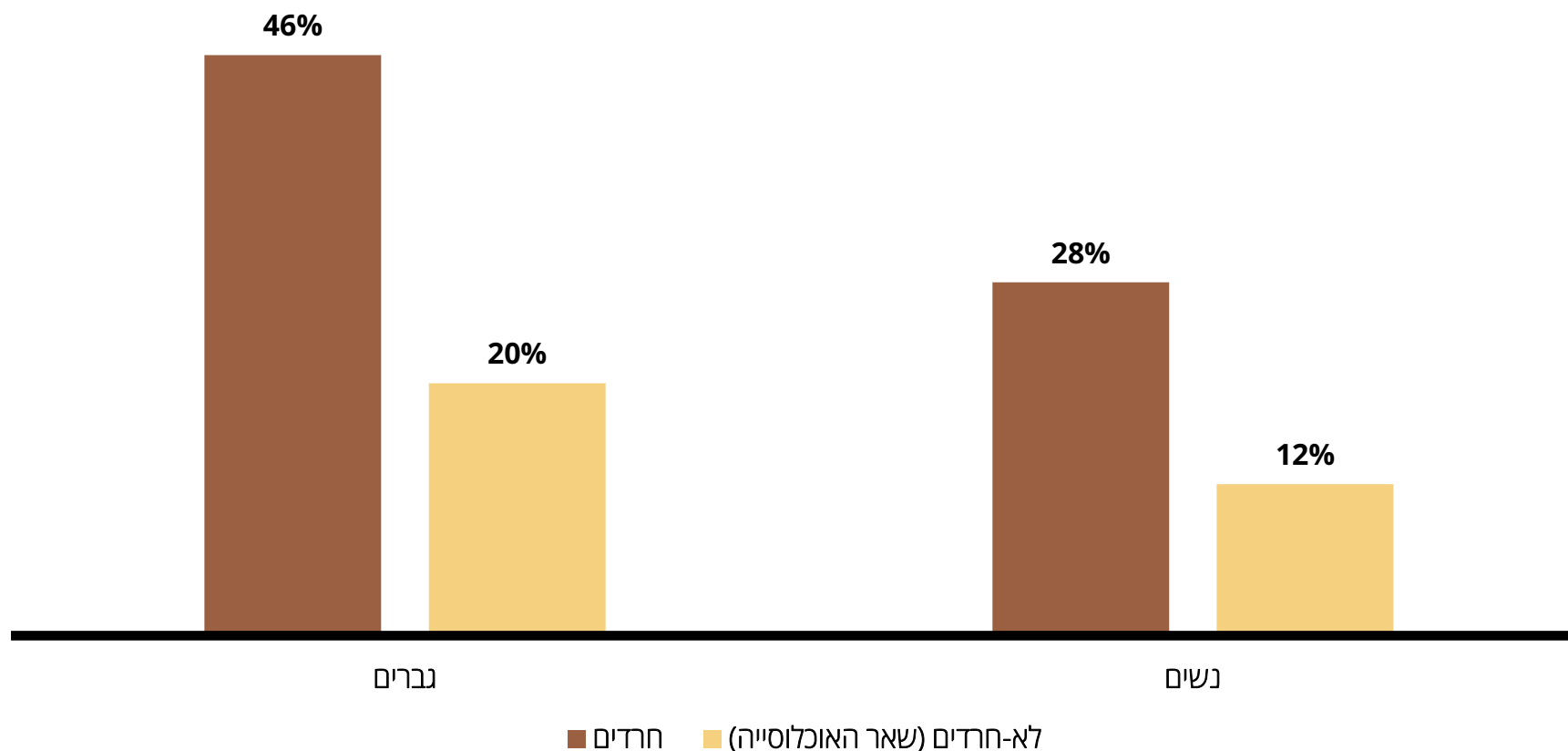

פערים ניכרים בציוני
מבחני המיצ"ב בין
חרדים ליהודים לא-
חרדים, בעיקר בקרב
בנים

מקור: נתוני ציוני המיצ"ב של משרד החינוך. ציוני המתמטיקה חושבו מתוך תלמידי כיתות ה' ו-ח' והומרו לפי סרגל הציונים של כיתה ח'. ציוני העברית חושבו מתוך תלמידי כיתה ה' והומרו לפי סרגל הציונים של כיתה ה'.
* בחברה החרדית כולל נתונים רק על חלק מבתי הספר.

לימודים אקדמיים

שיעור הנשירה מלימודים אקדמיים

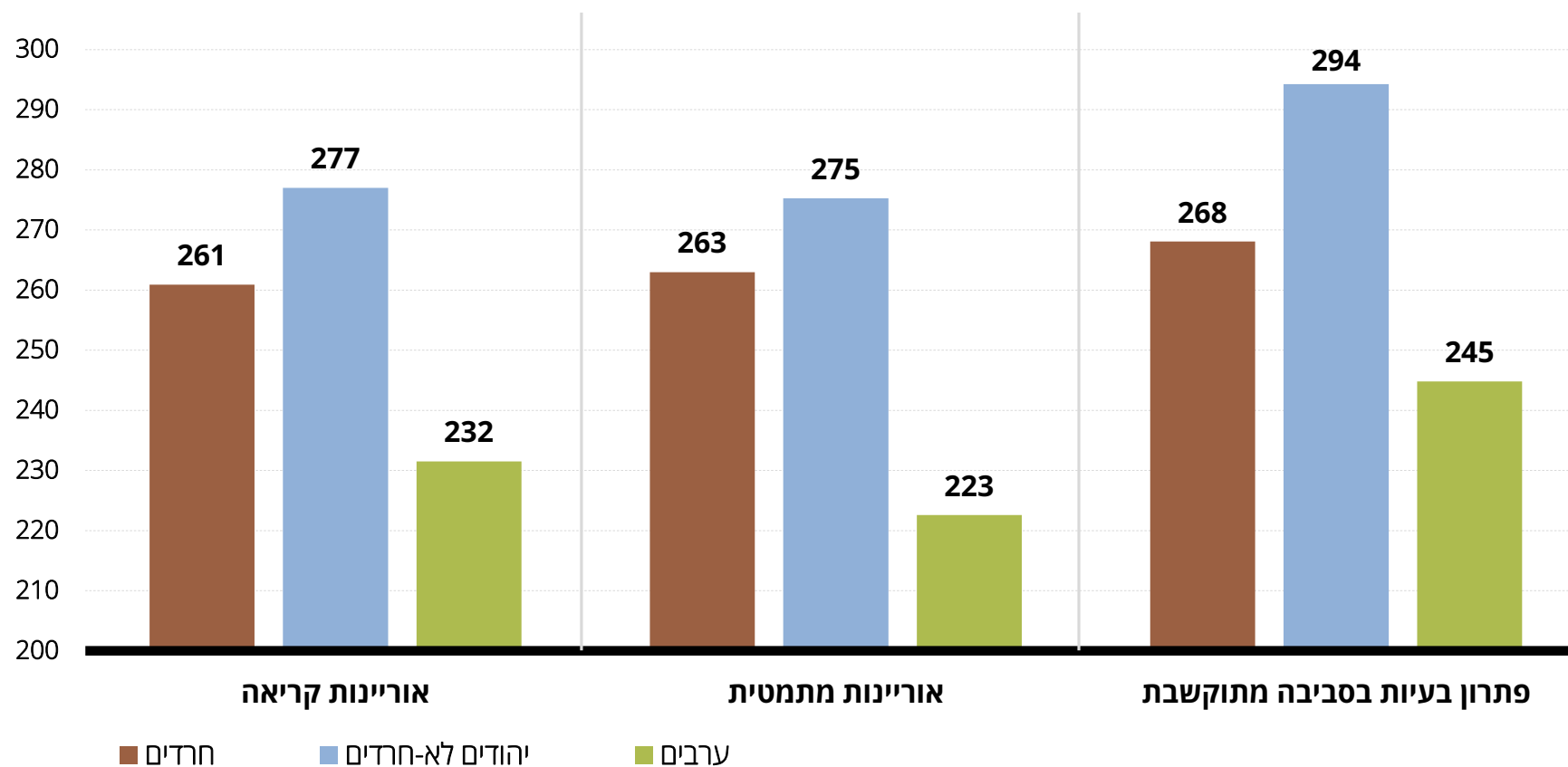

נשירה גבוהה של
חרדים מלימודים
אקדמיים

שיעור הנשירה מהמכינות האקדמיות גבוה ביותר:
מכל 100 גברים חרדים שיתחילו מכינה רק 45
ימשיכו ללימודים אקדמיים, ורק 24 יסיימו אותם.

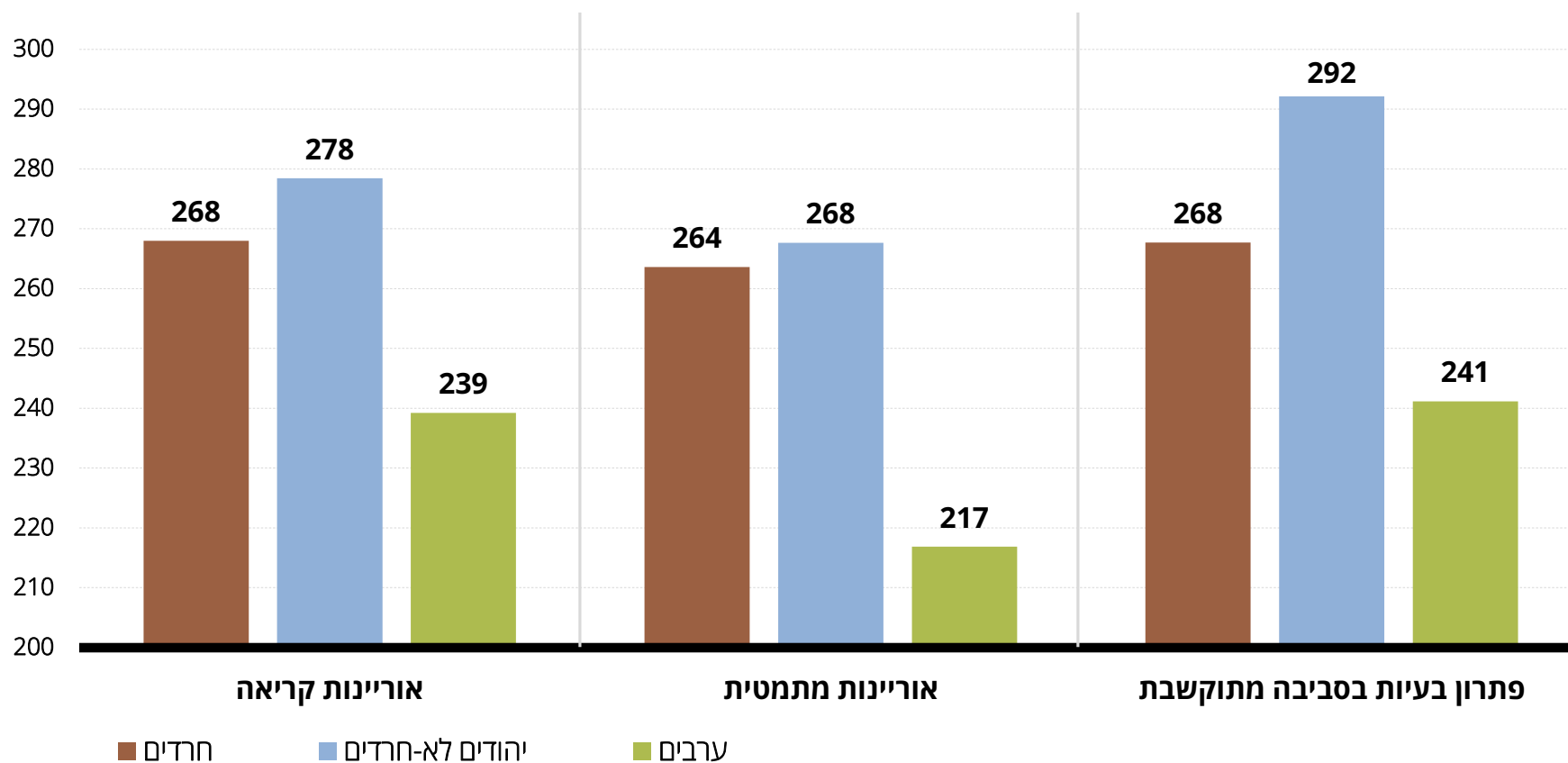
מקור: נתוני ז"ח שנתי של מבקר המדינה 69, פורסם ב-6.5.2019.

מיומנויות יסוד של האוכלוסייה הבוגרת, גברים, גילי 16-34

מקור: ניצה (קלינר) קסיר, 2018. נתונים: עיבודים לסקר מיומנויות (PIAAC), לשכה המרכזית לסטטיסטיקה וראמ"ה. 2014-2015. זיהוי האוכלוסייה החרדית מבוסס על הגדרה עצמית.

מיומנויות יסוד של האוכלוסייה הבוגרת, נשים, גילי 16-34

מקור: ניצה (קלינר) קסיר, 2018. נתונים: עיבודים לסקר מיומנויות (PIAAC), לשכה המרכזית לסטטיסטיקה וראמ"ה. 2014-2015. זיהוי האוכלוסייה החרדית מבוסס על הגדרה עצמית.

שירות צבאי ושירות אזרחי

מתגייסים לשירות צבאי ואזרחי

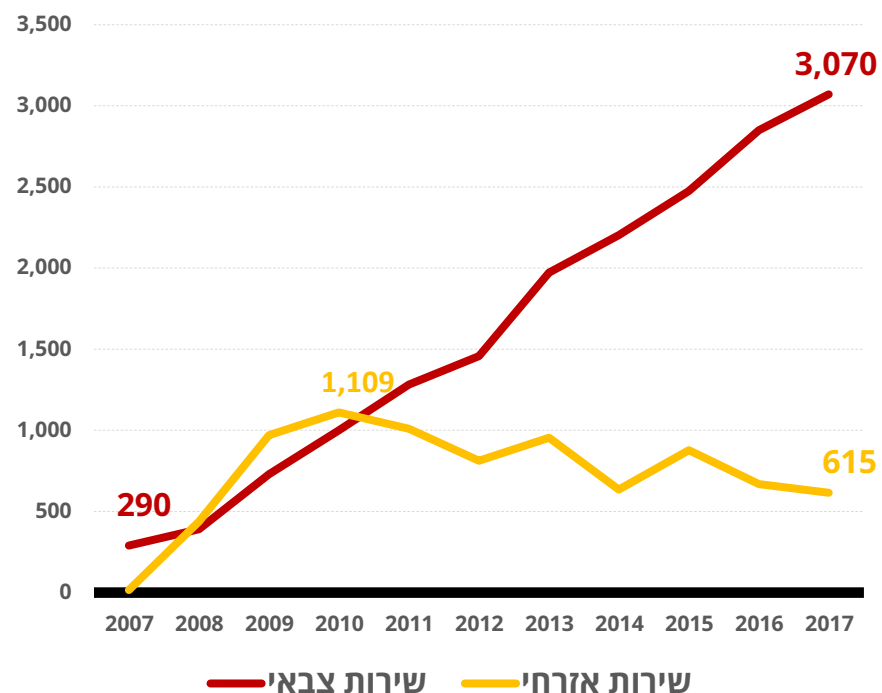
מספר המשרתים החרדים בצה"ל ובשירות הלאומי-אזרחי ביולי-אוגוסט 2018 הוא 7,250 – 8,577 ו-1,327 בשירות לאומי-אזרחי*

הנתונים המוצגים הם הנתונים הרשמיים. הם מפתיעים ואינם מתיישבים עם מה שעולה בחברה החרדית.

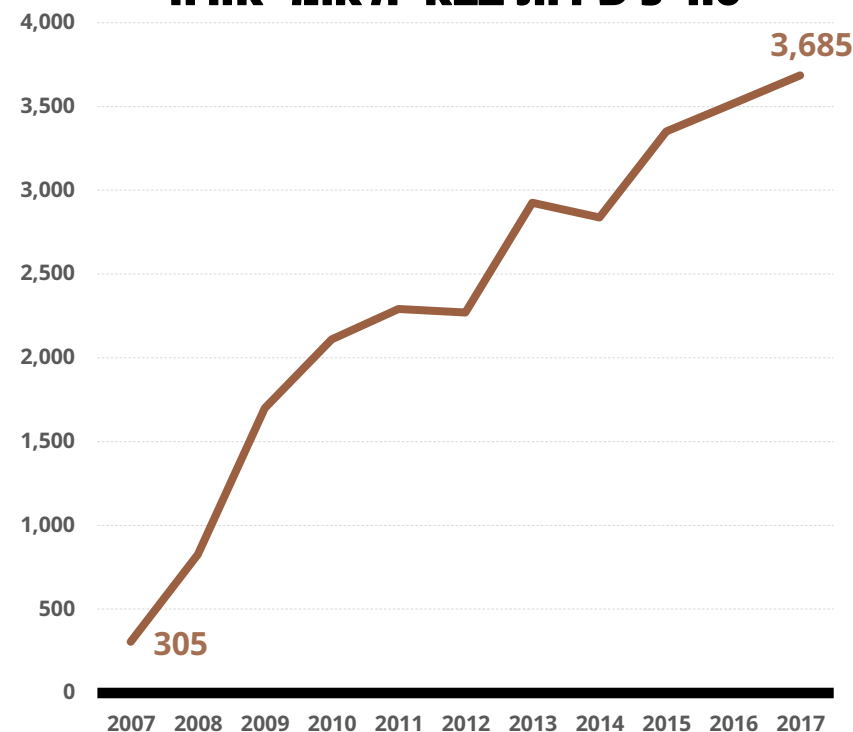

מתגייסים לשירות צבאי או אזרחי - חרדים וחרדים לשעבר

פילוח לפי שירות צבאי ושירות לאומי-אזרחי

סה"כ שירות צבאי ולאומי-אזרחי

מקור: הנתונים נלקחו מתוך: גלעד מלאך ולי כהנר, [בשנתון הסטטיסטי של החברה החרדית 2018](#), המכון הישראלי דמוקרטיה. מבוסס על נתוני הרשות לשירות לאומי-אזרחי ומשרד הביטחון. * אוריאנה אלמסי, "שירות צבאי של חרדים וחרדים לשעבר", נובמבר 2018, כנסת, מרכז המחקר והמידע.

- **המוטיבציה של המתגייסים** – רצון להשתלב בשוק העבודה
- **יתרונות פוטנציאליים:** נטוורקינג, כישורי עבודה ומיומנויות, ניסיון תעסוקתי
- **השירות הלאומי-אזרחי** – "שיעור גבוה מהבוגרים אינו משתלב בשוק העבודה בתום השירות ורבים אינם רוכשים כלים ומיומנויות האמורים לסייע להם להשתלב במסגרות ללימודים מקצועיים או גבוהים" (מלחי, 2019)
- **השירות הצבאי** – "כשנתיים בממוצע לאחר השירות 88% מהמשתחררים משתלבים בשוק העבודה... במקצועות מגוונים וברמות שכר גבוהות מצעירים חרדים בני גילם שלא שירתו בצבא".
עם זאת נמצא במחקר ששנת השירות השלישית (שנת המשימה) במסלול חרב – קרבי ותומכ"ל – להשלמת השכלה כהכנה לשוק העבודה, אינה אפקטיבית מספיק (מלחי, 2017)

מקור: מלחי אסף, 2019. "שיחות אזרחי לחרדים, ברכב לבטלה?", מחקר מדיניות 135, המכון הישראלי לדמוקרטיה; מלחי אסף, 2017. "צבא התעסוקה לחרדים", מחקר מדיניות 116, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

אתגרי המדיניות

□ החלטות הממשלה והשלכותיהן

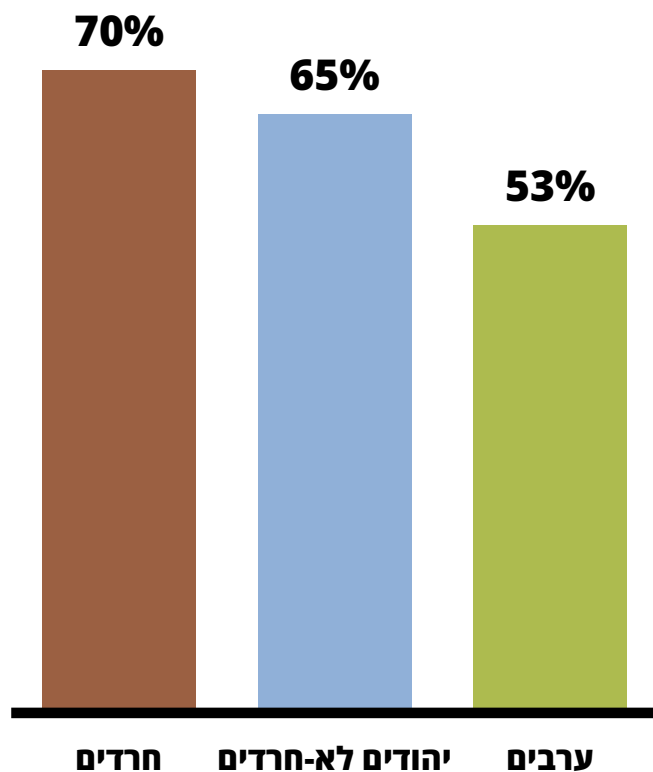
□ שילוב בתעסוקה איכותית

□ מאפייני תרבות

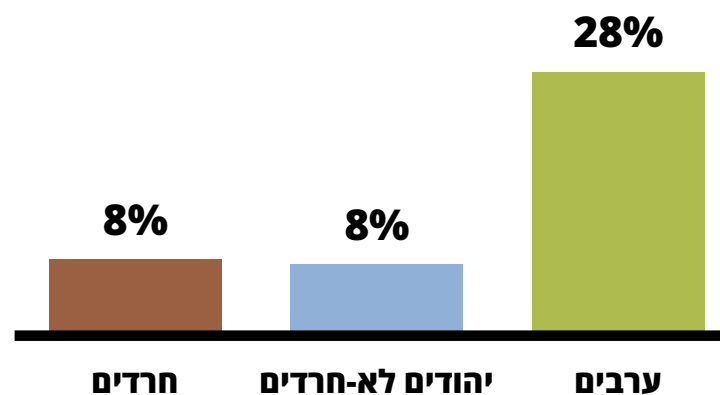
אתגרים מוטיבציה ליציאה לשוק העבודה

הנחת המדיניות שקיימת
בעיית עוני חמורה
בחברה החרדית, אינה
נכונה. כתוצאה מכך,
האפקטיביות של כלי
המדיניות הסטנדרטיים
עשויה להיות נמוכה
מאוד בחברה החרדית

שיעור המרוצים ממצבם הכלכלי

שיעור האנשים שחשים עניים

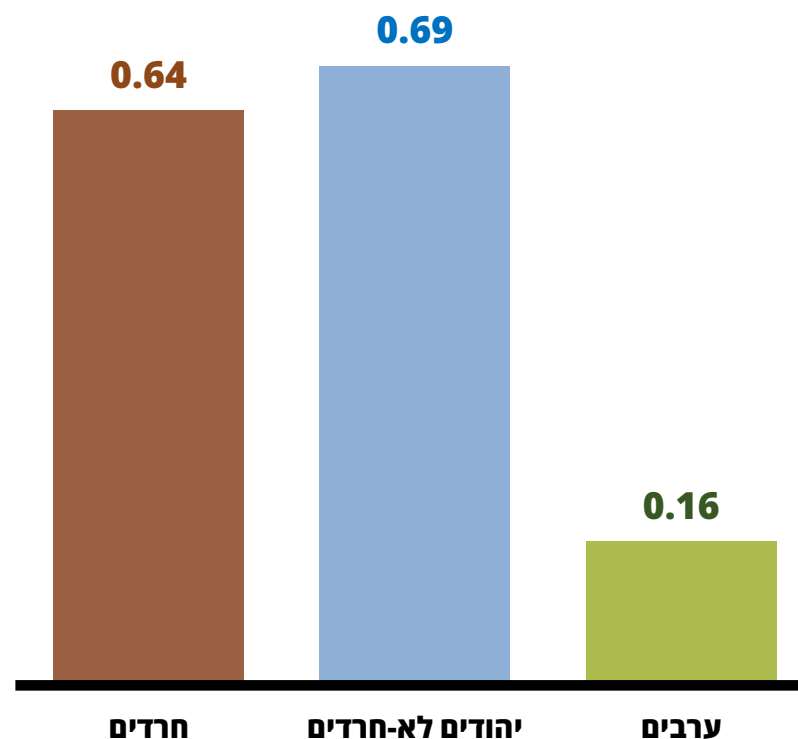

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", המכון החרדי למחקרי מדיניות.
ניצה (קלינר) קסיר ואסף צחור-שי, 2017. "על תרבות ועוני בחברה החרדית – היבטים שונים של עוני בחברה החרדית", המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: עדכון נתונים מהסקר החברתי לשנת 2017 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בני 20 ומעלה.

מדד איכות החיים (סקאלה בין 0 ל-1*)

ב-4 מ-9 תחומים, איכות החיים של החרדים במקום הראשון:

- בריאות
- רווחה אישית וחיי משפחה
- חיי קהילה וחברה
- ביטחון אישי

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי". * 0 ערך מינימלי ו-1 ערך המקסימלי.

תפיסה תרבותית

- ❑ קבוצת הייחוס של החרדים היא החברה החרדית ולא כלל האוכלוסייה
- ❑ שמח בחלקו - "אֵיקָהוּ עֲשִׂיר - הַשְׁמִיחַ בְּחֶלְקוֹ" (משנה, אבות, ד', א')
- ❑ 'הסתפקות במועט' - "פֶּת בַּמֶּלֶח תֹּאכֵל וּמִים בַּמְּשֻׁרָה תִּשְׁתֶּה" (מסכת אבות, פרק ו', משנה ד')

דרכי ההתמודדות עם ההכנסה הנמוכה

- ❑ סיוע ועזרה הדדית - ציווי הלכתי ונורמות קהילתיות המאפיינות קהילה סגורה
 - תרומות - "שקולה צדקה כנגד כל המצוות" (מסכת בבא בתרא, דף ט' ע"א)
 - התנדבות - "אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יַעֲזֹרוּ וְלֹאֲחֵיו יֹאמֶר חֲזַק" (ישעיהו, מ"א, ו')
 - הלוואות ללא ריבית - "אֶל-תִּקַּח מֵאֲתוֹ נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית, וְיֵרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ; וְחֵי אֲחִיךָ, עִמָּךְ" (ויקרא, כ"ה, ל"ו)
- ❑ דפוסי צריכה שונים, וסל מוצרים זול יותר - רכישות קהילתיות ומותגים ייעודיים זולים יותר

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ואסף צחור-שי, 2017. "על תרבות ועוני בחברה החרדית - היבטים שונים של עוני בחברה החרדית", המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: הסקר החברתי לשנת 2016 של הלשנה המרכזית לסטטיסטיקה בני 20 ומעלה.

גורמים לעוני (פלוג וקסיר קלינר*)

"ותלמוד תורה
כנגד כלם"

(משנה פאה, א', א')

מצוות "פרו ורבו"

❑ מספר נמוך של מפרנסים במשק הבית

❑ תכני הלימוד אינם לשוק העבודה

❑ מספר רב של ילדים

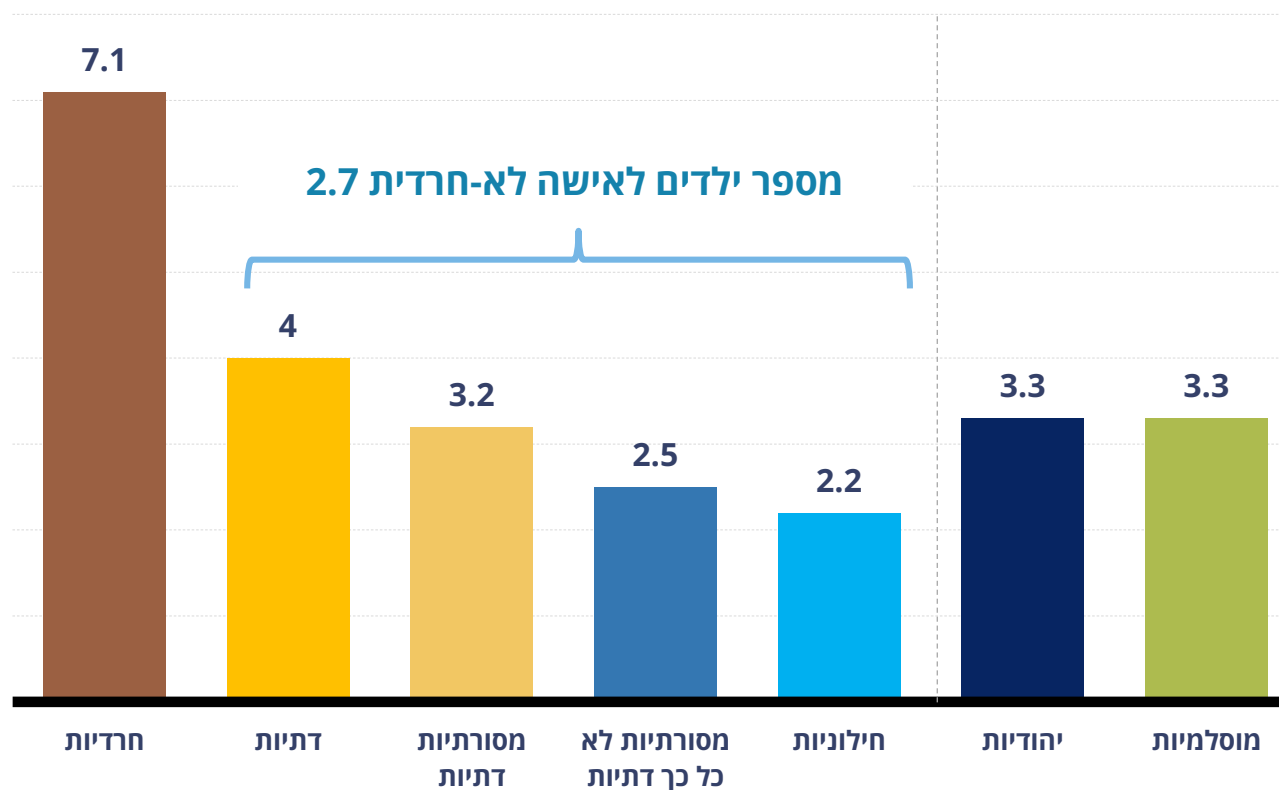
בחירה בדרך חיים שמעלה את רמת התועלת, אך ויתור על רמת חיים חומרית

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ואסף צחור-שי, 2017. "על תרבות ועוני בחברה החרדית – היבטים שונים של עוני בחברה החרדית", המכון החרדי למחקרי מדיניות.
* מתוך: פלוג קרנית וניצה קסיר קלינר, "על עוני עבודה ומה שביניהם", רבעון לכלכלה.

דמוגרפיה ומדיניות

המשפחה החרדית

מספר ילדים ממוצע לאשה יהודית, 2015-2017

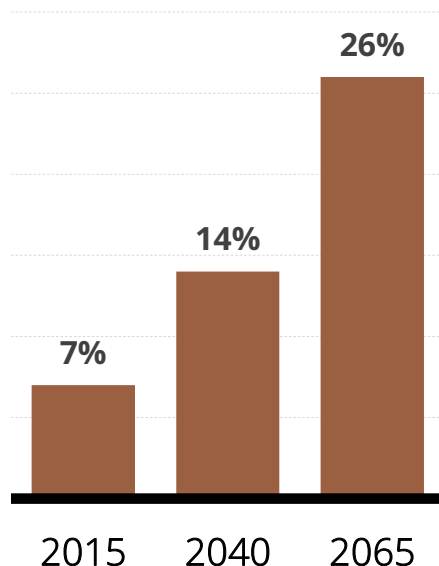
"כל המוסיף נפש אחת
מישראל, כאילו בנה
עולם"

(משנה תורה, הלכות אישות, ט"ו, ט"ז)

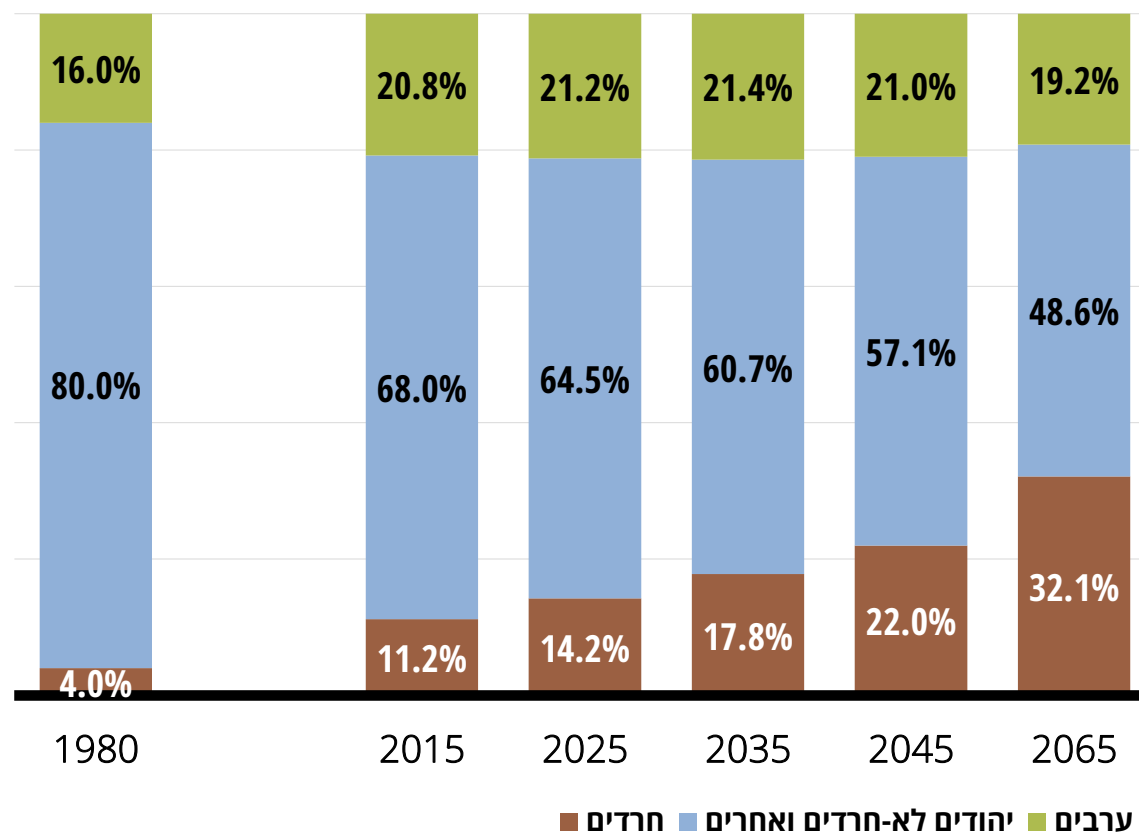
מקור: נתוני הלמ"ס.

כ-20% מהילדים עד גיל 9 הם חרדים

שיעור החרדים באוכלוסייה בגיל העבודה העיקרי

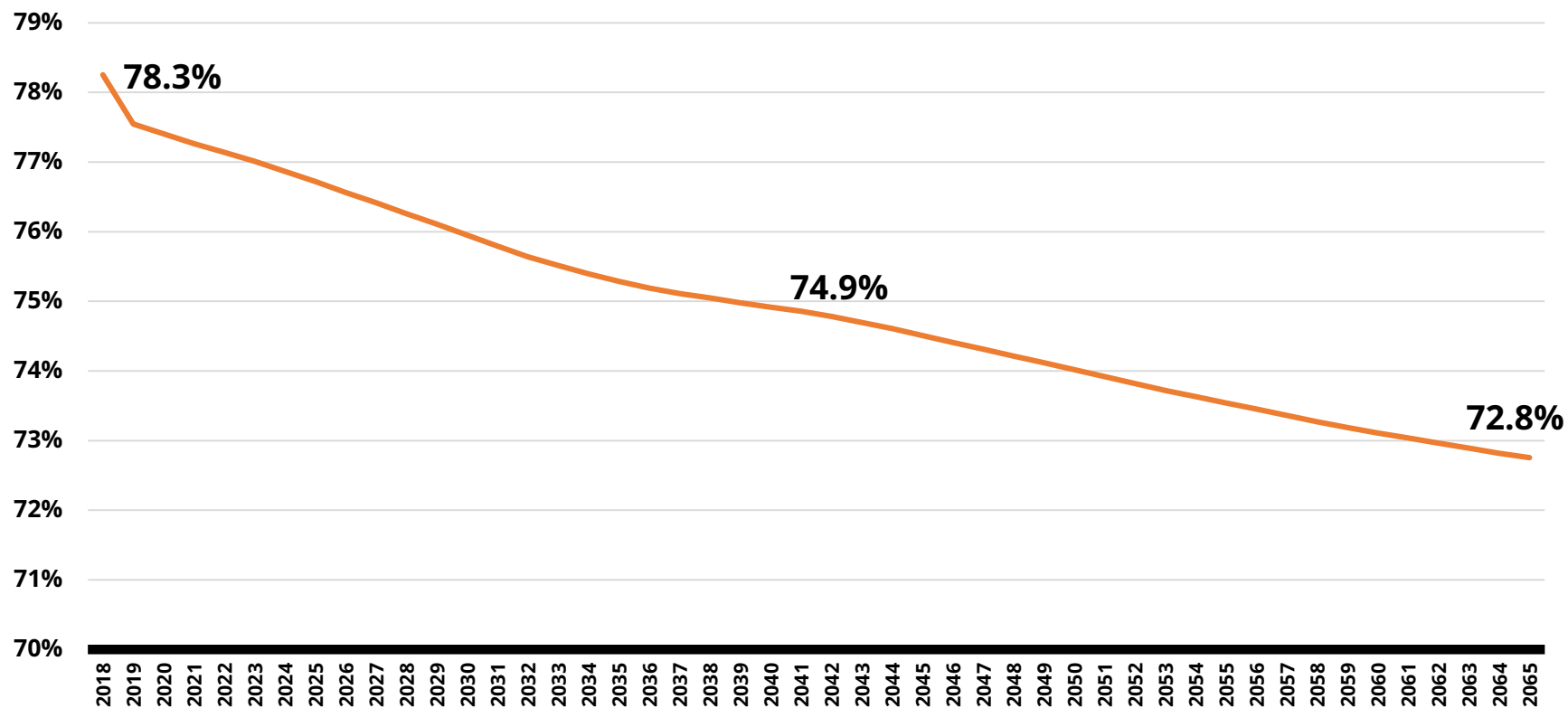

תחזית דמוגרפית, כלל הגילים

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, 2018. "איכות חיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית – מבט השוואתי", נתונים: שנת 1980 – עיבודים מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. שנים 2015–2065 – מצגת "אוכלוסיית ישראל בפתחה של שנת 2017 ותרחישים לגידול האוכלוסייה בעתיד", והוצעות לעיתונות של הלמ"ס.

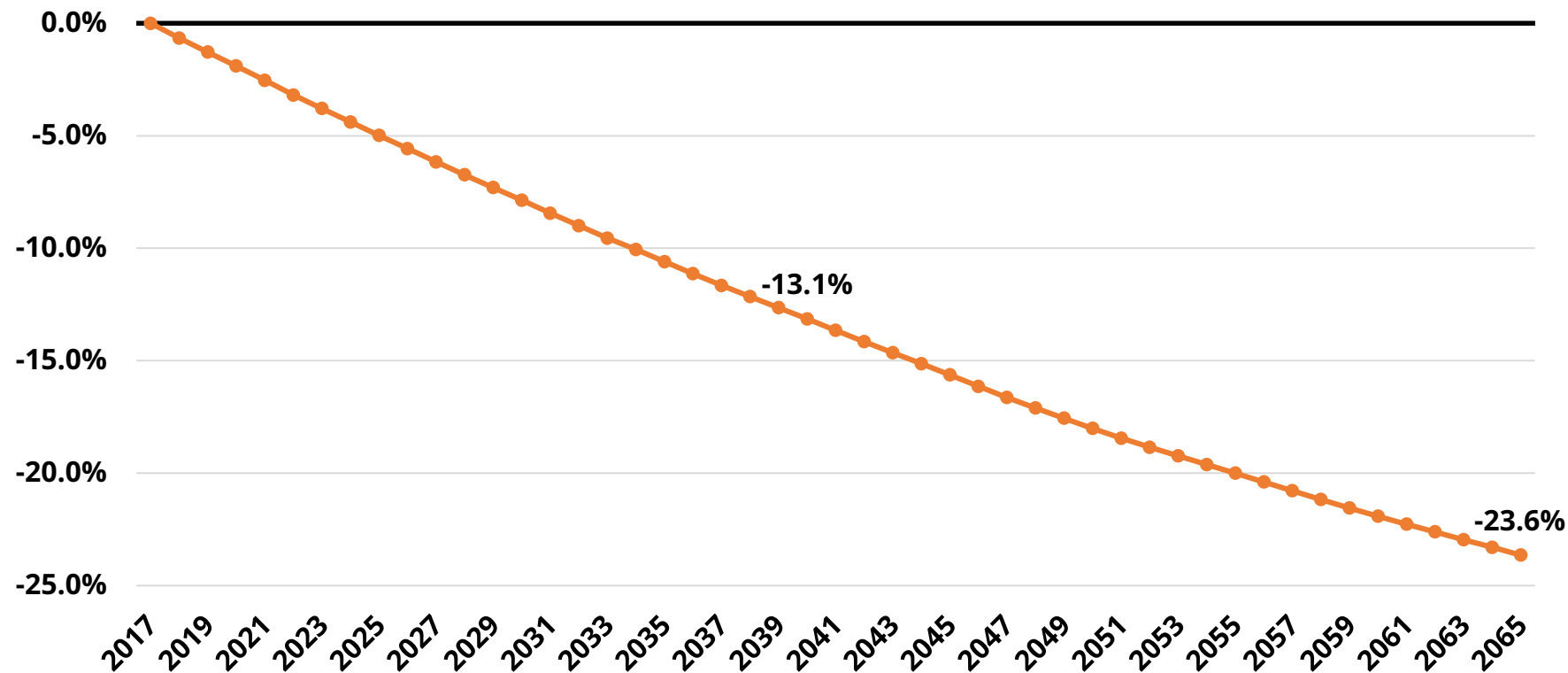
סימולציית השפעת הדמוגרפיה על שיעור התעסוקה*

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ואסף צחור-שי, עבודה בתהליך. * סימולציה המתבססת על התכנסות של שיעורי התעסוקה. בבסיס הסימולציה תחזיות אוכלוסייה 2015–2065, חלופה בינונית, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

השלכות על רמת החיים החומרית

סימולציית השפעת הדמוגרפיה על רמת ההכנסה מעבודה לנפש*

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ואסף צחור-שי, עבודה בתהליך. * סימולציה המתייחסת לאי התכנסות של שיעורי התעסוקה וההכנסות. בבסיס הסימולציה תחזיות אוכלוסייה 2015–2065, חלופה בינונית, של הלמ"ס.

❑ **ההשתלבות בתעסוקה איכותית ובכלכלה הכרחית לשיפור המצב הכלכלי של החברה החרדית ולחוסנה הלאומי של המדינה**

❑ **השילוב דורש ההירתמות של**

- הממשלה
- השלטון המקומי
- המעסיקים
- האוכלוסיות השונות
- המגזר השלישי
- הפילנתרופיה

❑ **הפתרונות צריכים להיות מותאמים לצרכי הציבור החרדי ולתרבות הייחודית שלו**

❑ **המדיניות חייבת להביא בחשבון את כלל האוכלוסיות – כולל האוכלוסייה היהודית הלא-חרדית – תוך הקפדה על שמירת ערכי בסיס כשוויון וכבוד האדם וחירותו**

המכון
החרדי
למחקרי
מדיניות

תודה על ההקשבה